

Przedsiębiorczość – pierwsze kroki w biznesie

Wprowadzenie

Przedsiębiorczość jest jednym z ważniejszych czynników rozwoju gospodarczego, a zdolności przedsiębiorcze zaliczane są do kluczowych kompetencji współczesnych pracowników. Wraz z rosnącą złożonością i nieprzewidywalnością systemów gospodarczych znaczenie przedsiębiorczości rośnie. Potwierdzają to dane. Na przykład na liście 100 najbogatszych osób według magazynu Forbes nie ma żadnej osoby pracującej na etacie, a jedynie właściciele lub udziałowcy firm.

Pojęcie przedsiębiorczości kojarzone jest najczęściej z prowadzeniem działalności gospodarczej, podejmowaniem decyzji biznesowych, z którymi wiąże się nierozzerwalnie ryzyko, ale jednocześnie okazja do uzyskania korzyści finansowych. Przedsiębiorczość to też zdolność identyfikowania i rozwiązywania problemów biznesowych, co oznacza, że można być przedsiębiorczym nawet, gdy nie prowadzi się własnej działalności gospodarczej. W tym sensie przedsiębiorczość to zespół kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), które warto kształtować i rozwijać. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej dla wielu młodych ludzi może być atrakcyjne, jednak budzi także obawy. Dotyczą one kwestii ryzyka związanego z własnym biznesem, wiary we własne siły i kompetencje, poczucia sprawczości i gotowości do wyjścia poza strefę komfortu. Część z tych obaw wynika ze stereotypowego postrzegania przedsiębiorczości, a jego źródłem jest brak wiedzy o istocie, korzyściach i roli przedsiębiorczości.

Biorąc pod uwagę znaczenie przedsiębiorczości zajęcia mają zachęcić uczniów do rozważenia ścieżki zawodowej opartej na przedsiębiorczości. Zajęcia pomogą uczniom dostrzec zalety prowadzenia własnej działalności gospodarczej, a jednocześnie uświadomią jakie wyzwania są z nią związane. Jak wskazują badania 78% dorosłych mieszkańców Polski uważa, że własna firma to dobry sposób na zrobienie kariery, a 77% jest zdania, że osobom, które założyły własne firmy i odniosły sukces, należy się uznanie. Jednocześnie tylko 37% Polaków uważa, że w mediach publicznych i Internecie często pojawiają się treści na temat nowo powstałych firm, które odniosły sukces. W Europie średnio 59% badanych dostrzega takie informacje (Global Entrepreneurship Monitor Polska, 2020).

W serii zajęć poświęconych przedsiębiorczości położono szczególny nacisk na kształtowanie umiejętności oraz postaw osoby przedsiębiorczej i kreatywnej, a także praktyczne zastosowanie wiedzy dotyczącej zaradności i gospodarności. Projekt zajęć skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, w szczególności klas starszych.

W scenariuszu wykorzystano strategię kształcenia wyprzedzającego wzorując się na Projekcie CyfrowaSzkołaWielkopolska2020 prowadzonym przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu.

1. **Liczba godzin:** 4 x 45 minut

2. **Cele zajęć**

▪ **cele ogólne:**

Celem ogólnym cyklu zajęć jest rozbudzenie zainteresowania uczniów problematyką przedsiębiorczości, stymulowanie kreatywności i rozwoju intelektualnego ucznia oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych.

▪ **cele szczegółowe**

Uczeń po zajęciach potrafi:

- określić swoimi słowami jak rozumie przedsiębiorczość i podać istotne różnice pomiędzy przedsiębiorczością w ujęciu ekonomicznym i personalnym;
- wymienić charakterystyczne kompetencje przedsiębiorcy na podstawie materiałów dostarczonych przez nauczyciela;
- nazwać i uzasadnić, które kompetencje przedsiębiorcze można rozwijać;
- wykazać dynamiczny charakter rozwoju kompetencji przedsiębiorczych;
- zidentyfikować u siebie kompetencje przedsiębiorcze (w oparciu o autoanalizę);
- samodzielnie rozwiązać problemy biznesu w oparciu o analizę informacji pochodzących z różnych źródeł;
- umiejętnie i sprawnie komunikować się w pracy w grupowej.

3. **Metody pracy:**

- aktywizujące metody pracy: mapa mentalna, burza mózgów, dyskusja, analiza studiów przypadku, mapa skojarzeń.

4. **Materiały dydaktyczne:**

- materiały biurowe, kartki samoprzylepne, flipchart, pisaki, materiały źródłowe, strony i aplikacje internetowe.

5. **Pomoce i narzędzia niezbędne do realizacji:**

- narzędzia cyfrowe, komputer/tablet/telefon, platformy i aplikacje internetowe.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

*Cel: rozbudzenie zainteresowania,
zmotywowanie, przedstawienie celów zajęć,
podjęcie działań wprowadzających do tematu,*

*Poradnik dydaktyczny dla nauczycieli
prowadzących zajęcia pozalekcyjne w ramach
projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020
Akademia Kształcenia Wyprzedzającego
autorstwa Violetty Julkowskiej i Katarzyny
Moskiewicz www.csw2020.com.pl*

Etap 1. AKTYWACJA

Zajęcia są wprowadzeniem do cyklu, który rozpoczyna się od części poświęconej rozpoznaniu pojęcia przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość jako kompetencja jest ściśle związana z **kreatywnością i innowacyjnością**. Warunkiem sukcesów przedsiębiorców jest rozwinięcie zdolności twórczego myślenia, pracy w grupie, zdolności identyfikacji problemów i ich rozwiązań.

Zajęcia realizowane są z wykorzystaniem strategii kształcenia wyprzedzającego.

Cel modułu – wyjaśnienie do czego będziemy dążyli, od czego zależy osiągnięcie celów (podkreślić aktywność uczniów, zaangażowanie w pracę nad poszczególnymi postawionymi problemami)

Celem zajęć jest zrozumienie przez uczniów, czym jest przedsiębiorczość, kto to jest przedsiębiorca i jakie predyspozycje oraz umiejętności pomagają w samodzielnym działaniu i podejmowaniu decyzji. W trakcie zajęć uczniowie doskonalić będą pracę w grupie, a także sprawdzą, czy mają kompetencje przedsiębiorcze.

Co już wiem? Nauczyciel stawia uczniom pytania, które pobudzają do poszukiwania odpowiedzi

Aktywacja posiadanej wiedzy za pomocą pytań kluczowych i stymulacja do dalszych poszukiwań odpowiedzi w środowisku cyfrowym.

Polecenie dla uczniów

Przygotujcie w grupach odpowiedzi na postawione pytania korzystając z dostępnych narzędzi i źródeł

- Kto zna osobiście przedsiębiorcę?
- Jakie osoby możemy nazwać przedsiębiorcą?
- Co to jest przedsiębiorczość?
- Jakie są cechy przedsiębiorcy?
- Czy cechy przedsiębiorcze można nabyć, czy są wrodzone?

Prezentacje wykonanego zadania

<ul style="list-style-type: none"> • Do realizacji tego zadania nauczyciel może skorzystać z tradycyjnych metod np. kartek samoprzylepnych lub tablicy. • Wskazane jest wykorzystanie aplikacji do tworzenia burzy mózgów online np. https://answergarden.ch 	<p>Przedsiębiorczość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie 1. Opracowanie mapy mentalnej - Co to jest przedsiębiorczość? Uczniowie wypisują skojarzenia związane z przedsiębiorczością. • Nauczyciel podsumowuje odpowiedzi uczniów (i prezentuje chmurę tagów jeśli korzystał z aplikacji)
<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel odtwarza filmy. Film 1. https://www.youtube.com/watch?v=iMCQ50AM <u>X_w</u> (do 2 minuty) Film 2. https://www.youtube.com/watch?v=QwVF5wzx dXq • Nauczyciel podkreśla, że wiedza o przedsiębiorczości zmienia się, bo zmienia się jej znaczenie. Rola przedsiębiorczości w okresie gospodarki centralnie planowanej była znacznie mniejsza niż w gospodarce wolnorynkowej. • Rosnąca świadomość istoty i znaczenia przedsiębiorczości wynika też z edukacji formalnej (wiedza na zajęciach z przedsiębiorczości), ale także (przede wszystkim) z obserwacji otoczenia - rodziny, znajomych zaangażowanych w procesy przedsiębiorcze. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Co to jest przedsiębiorczość - film 2.Dyskusja w grupach Pytania dla uczniów: <ul style="list-style-type: none"> • Jakie pomysły na zdefiniowanie przedsiębiorczości były najciekawsze? • Kto więcej wie o przedsiębiorczości? Dlaczego? 3. Podsumowanie dyskusji w grupach

<ul style="list-style-type: none"> • Do realizacji tego zadania nauczyciel może skorzystać ze schematu w załączniku. • Możliwe jest wykorzystanie aplikacji do tworzenia mapy myśli online np. https://creately.com/pl/lp/mapa-mysli-online/ ; https://www.mindmup.com ; https://www.canva.com/pl_pl/wykresy/mapy-mysli/ 	<p>B. Przedsiębiorca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie 2. Mapa skojarzeń - “Kim jest przedsiębiorca?” <p><i>Pytanie dla uczniów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kogo waszym zdaniem można uznać za przedsiębiorcę? <p><i>Zadania dla uczniów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie wypisują skojarzenia • Uczniowie prezentują przygotowane mapy myśli, nauczyciel podsumowuje odpowiedzi uczniów
<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel poleca uczniom, aby w zespołach określili, czym różnią się: <i>innovator, przedsiębiorca i menadżer.</i> • W zadaniu uczniowie wykorzystują <i>dotkliwe materiały.</i> • Nauczyciel dopytuje: <i>Jakie są zadania tych osób? Kiedy ich rola jest najważniejsza?</i> 	<p>Innowator - przedsiębiorca - menadżer</p> <p><i>Pytania dla uczniów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kim waszym zdaniem jest innovator? • Kim waszym zdaniem jest przedsiębiorca? • Kim waszym zdaniem jest menadżer? • Co ich różni? Czy jedna osoba może jednocześnie pełnić te funkcje? <p><i>Forma pracy - dyskusja w grupach, Zadanie dla uczniów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapiszcie klucowych cechy i różnice na plakacie. • Zaprezentujcie odpowiedzi.

<ul style="list-style-type: none">• Na tym etapie następuje analiza, synteza, przetwarzanie informacji i nadawanie im nowej formy, są także opisy metod do wykorzystania, wskazówki i podpowiedzi dla nauczyciela	Etap 2. PRZETWARZANIE
<ul style="list-style-type: none">• Celem tej części jest zebranie materiałów, a następnie opracowanie “portretu psychologiczne” przedsiębiorcy tj. zbioru cech, które przypisać można do osób angażujących się we własną działalność gospodarczą.• Uczniowie opracowując “portret psychologiczny” wykorzystują do tego tabelę z załącznika (Załącznik “Kim jest przedsiębiorca? Portret psychologiczny”) i zebrane materiały• Przykładowe źródła do wykorzystania w zadaniu: Mark Zuckerberg, https://spidersweb.pl/2014/11/zuckerberg-historia.html Jeff Bezos https://bogatystudent.pl/amazon-jak-dziala-historia-sukcesu/ https://mambiznes.pl/wlasny-biznes/historie-sukcesu/historia-sukcesu-sklepu-amazon-com-jak-jeff-bezos-stworzyl-globalnego-giganta-3063 https://www.cstore.pl/blog/sukces-amazon-com-case-study/ <p>Uczniowie wykorzystują wyszukiwarkę internetowa do odnalezienia dodatkowych materiałów.</p>	Projekt - “Kim jest przedsiębiorca? Portret psychologiczny” Krok 1. Zbieranie informacji <ul style="list-style-type: none">• Uczniowie zbierają materiały o 2-3 znanych przedsiębiorcach.• Do stworzenia “portretu psychologicznego” wykorzystują istniejące dane wtórne na temat znanych przedsiębiorców (przykładowe linki w załączniku), a także opcjonalnie przeprowadzają wywiad z przedsiębiorcą ze swojego otoczenia (rodzina, sąsiedzi, znajomi). Krok 2. Przygotowanie <ul style="list-style-type: none">• Uczniowie tworzą “portret psychologiczny” przedsiębiorcy.• Analiza materiałów źródłowych - jakimi kompetencjami charakteryzują się badane osoby? Co wiedzą? Co potrafią robić? Jakie trudności musiały pokonać? Dlaczego odniosły sukces? O czym świadczą ich działania? Jakie cechy są źródłem takich zachowań? Krok 3. Dyskusja panelowa <ul style="list-style-type: none">• Jakie kompetencje (wiedza, umiejętności, postawy) odróżniają przedsiębiorców od innych osób.• Czy można zostać przedsiębiorcą mimo braku kompetencji przedsiębiorczych?• Które cechy są trwałe, a które mogą się zmieniać?

<p><i>Opcjonalna część tego zadania to osobiste wywiady z przedsiębiorcami. Uczniowie zadają pytania: Jakie cechy powinien mieć przedsiębiorca? Co zdecydowało o tym, że odniosła Pani/odniósł Pan sukces? itd.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Które cechy można rozwijać? Jak je rozwijać?
<p><i>Ten etap, to podsumowanie działań i efektów pracy, uporządkowanie wiedzy, jej strukturalizacja, powiązania, prezentacja wykonanych zadań, wstępna ocena pracy uczniów</i></p>	<p>Etap 3. SYSTEMATYZACJA</p> <p>Prezentacja wykonanych zadań, uruchomienie dyskusji</p> <p>Pytania sprawdzające wiedzę uzyskaną do tego etapu (uporządkowanie wiedzy):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Co to jest przedsiębiorczość w wymiarze ekonomicznym i personalnym? Wskaż kluczowe różnice • Kogo waszym zdaniem można uznać za przedsiębiorcę? Jaka jest różnica pomiędzy przedsiębiorcą, innowatorem i menadżerem? • Jakie są kluczowe cechy przedsiębiorcy?
<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prezentuje definicje przedsiębiorczości; • Nauczyciel dopytuje: Co jest w tych definicjach najważniejsze? Co je łączy? Co jest istotą przedsiębiorczości? 	<p>A. Przedsiębiorczość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przedstawia wybrane pojęcia przedsiębiorczości podkreślając dwa jej wymiary ekonomiczny (proces zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej) i personalny (cechy osoby lub grupy). • Dyskusja podsumowująca

<p><i>Nauczyciel zwraca uwagę, że w definiowaniu przedsiębiorcy dostrzec można różnice w podejściach:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ekonomia - kładzie nacisk na efekty działań przedsiębiorcy</i> • <i>psychologia i socjologia - na cechy i motywy podejmowanych działań</i> • <i>zarządzanie - na sposób działania przedsiębiorcy, osiągnięcie celów.</i> 	<p>B. Przedsiębiorca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel prezentuje definicje przedsiębiorcy. Podkreśla, że podobnie jak w przypadku definiowania przedsiębiorczości nie ma jednej definicji. Przedsiębiorcę można definiować przyjmując m.in. perspektywę ekonomiczną (prawną) lub psychologiczną. W tej drugiej perspektywie przedsiębiorcą może być każda osoba, która ma cechy przedsiębiorcze. • Nauczyciel prezentuje różnice pomiędzy innowatorem, przedsiębiorcą i menadżerem.
<p>Wykład, wyjaśnienia nauczyciela</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nauczyciel podkreśla, że do kluczowych cech należą m.in motywacja, czyli chęć bycia przedsiębiorcą. Muszą istnieć czynniki, które skłaniają daną osobę do podjęcia działań przedsiębiorczych. Inną cechą jest chęć ciągłego rozwoju – wchodząc na rynek przedsiębiorcy dążą do tego, aby stać się ekspertami w swojej dziedzinie. Nie da się tego zrobić, stojąc w miejscu.</i> • <i>Jeśli ktoś chce być przedsiębiorcą, musi liczyć się z tym, że będzie się musiał codziennie czegoś uczyć. Potrzebne są też zasoby, aby chęć przekuć w działanie. Są to <u>m.in.</u> zdolność do niepoddawania się. Przedsiębiorca powinien przyjąć założenie, że rzecz nie w tym, że się potkniesz, ale w tym, ile razy zdołasz się podnieść. Ważna jest więc akceptacja faktu, że nawet najbardziej przemyślane i przygotowane zadanie może zakończyć się porażką. Inną cechą jest odpowiedzialność za siebie i innych - jest to naturalny czynnik ograniczający ryzyko.</i> 	<p>C. Cechy przedsiębiorcy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel systematyzuje cechy przedsiębiorcy. • Dyskusja <p><i>Nauczyciel kieruje uwagę uczniów na praktyczny aspekt omawianych zagadnień, zachęca do wypowiedzi</i></p>

<p><i>Samoocena, informacja zwrotna od nauczyciela</i></p>	<p>Etap 4. EWALUACJA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Do realizacji tego zadania nauczyciel może skorzystać z tradycyjnych metod np. kartek. • Nauczyciel podkreśla, że test nie ma charakteru obiektywnego, a uzyskane wyniki należy traktować z dystansem. Ponadto zaznacza, że cechy przedsiębiorcze mają dynamiczny charakter i mogą rozwijać się z czasem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie stawiają sobie pytanie: czy mam predyspozycje przedsiębiorcze? Czy mogę zostać przedsiębiorcą biorąc pod uwagę to co już wiem, co umiem, jaki jestem? • Dyskusja <p><i>Pytania dla uczniów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Czy wynik testu was zaskoczył? • Czy zgadzacie się z wynikiem? • Czy dowiedzieliście się o sobie czegoś nowego? <p>Na zakończenie zajęć uczniowie odpowiadają na pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czego się dowiedziałem na temat omawianych problemów/zagadnień? • Czego nowego się nauczyłem? • Czego nowego dowiedziałem się o sobie?
<p><i>Do wykonania tego zadania można wykorzystać różne narzędzia np. aplikację https://learningapps.org</i></p>	<p>Przedsiębiorczość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie rozwiązują zadanie 1 - uzupełnij brakujące słowa w tekście
<p><i>Zajęcia mają charakter cyklu. Na zakończenie nauczyciel zapowiada kontynuację spotkań i przedstawia pytania dla uczniów. Pozwolą one na uruchomienie ich samodzielnej aktywności pomiędzy zajęciami i będą inspiracją kolejnych zajęć.</i></p>	<p>Zadania dla uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obserwując swoje otoczenie (rodzinę, znajomych) zastanów się nad pytaniami: • Jakie są zalety i wady bycia przedsiębiorcą? • Czy chce być przedsiębiorcą?

Materiały pomocnicze do realizacji zajęć

1.1. CZYM JEST PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ?	
Przedsiębiorczość - wymiar ekonomiczny	<p>W tym ujęciu, każdy prowadzący działalność jest przedsiębiorcą. Perspektywa ta kładzie nacisk na proces zakładania i prowadzenia działalności. Zaliczyć do niej należy też tzw. przedsiębiorczość, czyli działania przedsiębiorcze do momentu założenia działalności (szukanie pomysłu, poszukiwanie ludzi, zasobów finansowych i rzeczowych potrzebnych do prowadzenia biznesu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proces zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (Targalski, 2003). • Proces organizowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podejmowania związanego z nią ryzyka (Griffin, 2002)
Przedsiębiorczość - wymiar personalny	<p>W tym ujęciu przedsiębiorczość rozumiana jest jako zdolność dostrzegania szans rynkowych oraz umiejętność oceny i wdrożenia pomysłów na biznes. W tym ujęciu przedsiębiorczym może być każdy także pracownik korporacji czy administracji publicznej. Przedsiębiorca dostrzega możliwości, których inni nie dostrzegają. Tak rozumianą przedsiębiorczość wiązać należy z innowacjami - tj. jakościowymi zmianami w organizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (<i>slajd</i>) Gotowość i zdolność do podejmowania oraz twórczego i nowatorskiego rozwiązywania nowych problemów, umiejętności wykorzystania pojawiających się szans i zagrożeń, a także elastycznego dostosowania się do zmieniających się warunków (Drucker, 1992).

1.2. KIM JEST PRZEDSIĘBIORCA?	
<p>• Czym się różnią: innovator - przedsiębiorca - menadżer?</p>	<p>Innowator - wymyśla zmiany, generuje pomysły. Przedsiębiorca - wdraża zmiany, potrafi pomysły przekształcić w działanie.</p> <p>Menadżer - zarządza, nadzoruje, kontroluje. Czasami jedna osoba łączy sobie więcej funkcji.</p> <p><i>Źródło: Kazimierczak T. (2007). Zrozumieć ekonomię społeczną, w: Ekonomia społeczna. Kapitał społeczny. M. Rymśza, T. Kaźmierczak (red.). Warszawa, s 117.</i></p>
<p>Innowator</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prototypy, fantazjuje, poszukuje tego co nowe i dotąd nieodkryte; • nie dba o finansowy aspekt tworzenia prototypu
<p>Przedsiębiorca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia prototypy w interes przynoszący korzyści; • dąży do zapewnienia finansowego zaplecza wdrożenia innowacji i jej późniejszego funkcjonowania na rynku;
<p>Menadżer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zabezpiecza przyszłość; instaluje systemy i infrastrukturę, które zapewniają ciągłość zapoczątkowanego przedsięwzięcia.
<p>Podobnie jak w przypadku przedsiębiorczości wskazać można dwa sposoby definiowania przedsiębiorcy: ekonomiczny (prawny) i czynnościowy (psychologiczny).</p>	
<p>A. Wymiar ekonomiczny (prawny).</p>	<p>W tym ekonomicznym ujęciu ważne są skutki działań przedsiębiorcy w postaci przedsiębiorstwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • ten, kto organizuje i prowadzi działalność gospodarczą oraz podejmuje ryzyko (Griffin, 2002). • osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową (Kodeks Cywilny, Art. 43)

<p>B. Ujęcie czynnościowe (psychologiczne).</p>	<p>Kładzie ono nacisk na działanie związane z podejmowaniem działalności gospodarczej. Pomysły biznesowe - dotyczą nowych produktów, usług, rynków, ale także nowych rozwiązań</p> <ul style="list-style-type: none"> • ten, kto potrafi inicjować procesy przedsiębiorcze tj. działania, których celem jest identyfikacja, ocena i wdrażanie pomysłów biznesowych (Piecuch, 2018).
<p>1.3. JAKIE SĄ CECHY PRZEDSIĘBIORCY?</p>	
<p>Cechy przedsiębiorcy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kreatywność; • potrzeba osiągnięć (chęć odniesienia sukcesu); • nastawienie na ciągły rozwój; • potrzeba niezależności (zachowania kontroli nad własnym życiem); • wiara we własne siły (pewność siebie); • optymizm (dostrzeganie pozytywów w każdej sytuacji); • skłonność do pewnego ryzyka; • odpowiedzialność; • umiejętność twórczego myślenia (kreatywność); • umiejętność wyznaczania celów (sobie i podwładnym); • umiejętność podejmowania decyzji; • umiejętność współpracy z innymi; • umiejętność planowania swojego czasu.

Zadania interaktywne

Zadanie 1. Uzupełnij luki w tekście

“Przedsiębiorczość to z jednej strony proces zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, a z drugiej gotowość i zdolność do twórczego i nowatorskiego rozwiązywania problemów. Z przedsiębiorczością wiąże się konieczność podejmowania ryzyka i dostrzegania szans rynkowych”.

“Kim jest przedsiębiorca? Portret psychologiczny”:

Kompetencje przedsiębiorcy:	Przykłady zachowania potwierdzającego kompetencje:	Uwagi uczniów:
<i>Jaki jest? Co umie robić? Jak się zachowuje w obliczu przeciwności? Skąd czerpie pomysły?</i>	<i>Co świadczy o jego cechach i umiejętnościach?</i>	

Test „Jak oceniasz własną przedsiębiorczość”

Odpowiedz na wszystkie pytania zakreślając tę odpowiedź, z którą się zgadzasz.

1. Czy lubisz częste kontakty z innymi ludźmi?
 - A. Lubię przebywać wśród ludzi, mam dużo przyjaciół i znajomych.
 - B. Mam określone grono przyjaciół, nie odczuwam potrzeby poszerzania ich liczby.
 - C. Wolę samotność, inni ludzie nie są mi potrzebni do samorealizacji.
2. Czy jesteś darzony zaufaniem?
 - A. Większość ludzi, z którymi przebywam, powierza mi swoje tajemnice – jestem dyskretny.
 - B. Staram się nikogo nie zawodzić, dotrzymuję składanych obietnic.
 - C. Czasem nie wywiązuję się z tego, co obiecałem, wycofuję się ze złożonych deklaracji.
3. Czy lubisz przewodzić grupie?
 - A. Łatwo przekonuję innych do własnych pomysłów, idei – pociągam ich za sobą.
 - B. Jeśli mam konkretne dyspozycje, to potrafię pokierować pracą innych ludzi.
 - C. Nie lubię przewodzić, lubię być w grupie i razem pracować.
4. Czy jesteś dobrym organizatorem?
 - A. Lubię planować samodzielnie wszelkie zadania i przedsięwzięcia.
 - B. Dopóki wszystko idzie sprawnie, daję sobie radę. Każda przeszkoda, pojawiające się trudności powodują, że wszystko zostawiam.
 - C. Nie lubię planować. Wykonuję wszystko spontanicznie.
5. Czy jesteś człowiekiem kreatywnym, z inicjatywą?
 - A. Mam dużo pomysłów. Lubię je sam realizować.
 - B. Potrzebuję konkretnych wskazówek, aby wykonać pracę dobrze.
 - C. Pracuję dlatego, że to konieczne.
6. Czy cechuje Cię odpowiedzialność?
 - A. Lubię być odpowiedzialny za całokształt wykonanej pracy.
 - B. Lubię być odpowiedzialny za tę część pracy, którą sam wykonuję.
 - C. Nie lubię ciężącej na mnie odpowiedzialności – wolę mieć zwierzchnika, który za wszystko odpowiada.
7. Czy jesteś konsekwentny?
 - A. Zawsze doprowadzam do końca swoje zamierzenia.
 - B. Przeważnie udaje mi się kończyć, to co zaczynam.
 - C. Pojawiające się trudności powodują, że zostawiam to, co zacząłem i zajmuję się czymś innym.

8. Czy jesteś odporny na stres?

- A. Potrafię pracować pod presją czasu i radzić sobie w trudnych sytuacjach.
- B. Trudności, przeszkody powodują, że trudno mi zapanować nad pojawiającym się stresem.
- C. Stres jest dla mnie siłą niszczącą. Wolę nie podejmować działań, które wywołują stres.

9. Jak pracujesz?

- A. Mogę pracować długo i ciężko, aby osiągnąć zamierzony efekt.
- B. Mogę pracować ciężko, ale krótko. Perspektywa długiej ciężkiej pracy przeraża mnie.
- C. Nie zdecydowałbym się na długą, ciężką pracę nawet gdybym wiedział, że w bliżej

nieokreślonej przyszłości odniosę sukces.

10. Czy masz trudności z podejmowaniem decyzji?

- A. Decyzje podejmuje krótko i zazwyczaj trafnie.
- B. Nie potrafię szybko podjąć decyzji, muszę na spokojnie wszystko rozważyć.
- C. Nie lubię podejmować poważnych decyzji.

KLUCZ:

- Za każdą odpowiedź A – 3 punkty
- Za każdą odpowiedź B – 2 punkty
- Za każdą odpowiedź C – 1 punkt

Maksymalna ilość punktów do zdobycia – 30.

• 26 – 30 punktów

Jesteś dobrym „materiałem” na przedsiębiorcę. Masz wiele cech, które ułatwiają prowadzenie własnego biznesu. Zapewne jesteś odporny na stres, jesteś kreatywny, samodzielny, wytrwały, umiesz robić szczegółowe plany, a także podejmować trafne decyzje i ryzyka. Masz także zdolności do łatwego nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z innymi ludźmi. Gratulacje!. Masz szansę odnieść sukces w biznesie.

• 20 – 25 punktów

Masz wiele cech niezbędnych do tego, aby zostać przedsiębiorcą. Być może przy trochę większym samozaparciu i wytrwałości oraz sprzyjających okolicznościach możesz uzyskać dobre wyniki w prowadzeniu własnego przedsiębiorstwa. Przed podjęciem ostatecznej decyzji o prowadzeniu własnej firmy zastanów się, czy nie potrzebowałbyś wsparcia osoby, która zrekompensowałaby twoje słabe strony. Powodzenia!

• 0 – 19 punktów

Niestety, Prowadzenie własnego biznesu nie jest dla Ciebie najlepszym sposobem na życie. Możesz natomiast zrobić karierę na mniej stresujących stanowiskach pracy, które nie będą wymagały od Ciebie dużej odpowiedzialności bądź szybkiego tempa pracy i podejmowania ryzykownych decyzji. Na pewno dobrze poradzisz sobie wykonując pracę pod czyimś kierownictwem, nie wymagającą współpracy i intensywnych kontaktów z innymi ludźmi. Powodzenia w wykorzystaniu swoich mocnych stron.

Źródło: <http://www.abc-doradztwo.pl/autotesty> (Data dostępu: 08.12.2022)

Literatura do zajęć:

- Drucker P. (1992). *Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady*. Wydawnictwo PWE, Warszawa.
- Griffin R.W. (2002). *Podstawy zarządzania organizacjami*. PWN, Warszawa.
- Julkowska V. i Moskiewicz K., *Poradnik dydaktyczny dla nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne w ramach projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020 Akademia Kształcenia Wyprzedzającego*. <https://www.csw2020.com.pl/wp-content/uploads/2020/10/AKW-2020-wyd3.pdf>
- Kazmierczak T. (2007). *Zrozumieć ekonomię społeczną*, w: *Ekonomia społeczna. Kapitał społeczny*. Rymsza M., Kaźmierczak T. (red.). Warszawa.
- Kodeks Cywilny, Art. 43. Dz.U.2022.0.1360 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.
- Piecuch T. (2018). *Rozwój przedsiębiorczości korporacyjnej. Perspektywa indywidualna i organizacyjna*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów.
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (2000). *Raport z badania Global Entrepreneurship Monitor Polska*. <https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Raport-z-badania-GEM-2020.pdf>. Data dostępu: 08.12.2022.
- Targalski J. (2003). *Przedsiębiorczość i zarządzanie. Studium przypadków*. C.H. Beck. Warszawa.